Izhaja
vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Velja:
za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:
Upravništvo „Mira“ v Celovcu,
Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste za vsakokrat.

Glasilo koroških Slovencev

Leto XXVII. V Celovcu, 19. decembra 1908. Štev. 51

† Vekoslav Legat.

V pondeljek, 14. decembra, popoldne ob pol tretji uri so spremili koroški Slovenci enega svojih najboljših mož k zadnjemu počitku. Gospod Vek. Legat je v soboto, 12. decembra, nenadoma preminil po sicer daljši bolezni, ki je pa nihče ni smatral za nevarno. Pokojnik je bil še le 56 let star, torej v dobrih moških letih, in nihče si ni mislil, da bi ta gospod ne mogel biti še dolgo vrsto let na svojem odličnem mestu med nami. Triindvajset let je g. Legat služil v Celovcu kot poslovodja tiskarne Družbe sv. Mohorja; to je dolga vrsta let, a ne le dolga, marveč velepomembna za razvoj Družbe in za razvoj narodnega življenja na Koroškem. V tej dolgi dobi se je število družbenikov pomnožilo od 40.000 na 80.000, v tej dobi se je razvila tiskarna v moderno tiskovno podjetje, ki more ustrezati vsakaterim zahtevam. Poleg drugih sotrudnikov gre zasluga za tak napredek tudi g. poslovodji Vek. Legatu. Bil je v tiskarni previden, varčen in natančen gospodar, ki je gledal na strog red, neumorno delaven je oskrboval poleg dela poslovodje tudi dober del družbene korespondence.

A g. Legat ni služil le Družbi, služil je narodu z vsemi svojimi močmi, z vsem svojim časom. Bil je mnogo let sem upravitelj „Mira“ ter v najožjem stiku s sodelavci, naročniki, uredništvom, podporniki. — Spoznaval je pomen lastnega časnika in morebiti smemo reči, da je obstanek tega lista njegova zasluga, da bi bil v prejšnjih letih tudi ta list že prenehal, ko bi se ravno on ne bil toliko trudil zanj. Ob enem je bil g. Legat v mlajših letih, ko mu je zdravje pripuščalo, navdušen govornik na raznih shodih in to v nevarni dobi, ko je bil nemški liberalizem še v popolni moči in naši govorniki na shodih dostikrat niso bili varni življenja. Z navdušenjem je zahajal med ljudstvo, ki ga je hotel vzbuditi za svetinje: za rodoljubje in za gospodarsko neodvisnost. Korošci smo mu zato dolžni posebno hvaležnost, ker imamo tako malo svetne inteligence, ki bi delala za ljudstvo, in tista leta je bilo take inteligence še manj. Ljudstvo si pa želi tudi svetnih voditeljev in se veseli, če delata lajik in duhovnik združeno v ljudski blagor. V priznanje teh zaslug so g. Legata narodne naše občine zaporedoma imenovale za svojega častnega občana. Zadnja leta seveda g. Legat sam radi rahlega zdravja ni mogel več na shode, a z največjim zanimanjem je vedno zasledoval politično in gospodarsko gibanje med Slovenci na Koroškem in tudi izven naših mej.

Ni ga narodnega društva, da bi mu g. Legat ne bil ud. V malem številu gospodov udov teh društev, je bil vedno tudi g. Legat, podpiral je društva po močeh, nabiral, opominjal in navduševal. Zneski, ki jih je nabral za „Družbo sv. Cirila in Metoda“, za velikovško šolo, za „Učiteljski dom“, za narodni sklad, za politično društvo in druge namene, niso bili majhni: bile so velike svote, ki jih je pošiljal društvom. In ni le nabiral, dajal je tudi sam in dajal ni skromno.

Bil je g. Legat spreten dopisnik raznih časnikov. Pazno je zasledoval vsako gibanje, pazno ocenjeval razne politične dogodke, in listi so dobivali od njega mnogo lepih uvodnih člankov.

V Celovcu je bil g. Legat sploh zaupnik vseh slovenskih slojev, k njemu je rada zahajala slovenska mladina: dijaki in posebno celovški slovenski bogoslovci. Še bolj pa je bil v stiku s slovensko duhovščino. Predno je prevzel gosp. dr. Brejc vodstvo politike, je bil g. Legat središče vsega javnega gibanja. Ako je bilo treba shoda, ako je bilo težav z oblastmi, če je bilo treba priprav za volitve, ugovorov zoper postopanje nasprotnikov, ako je bilo treba pomoči poslancev, povsod in vedno je posredoval radovoljno, in več ko je prihajalo ljudi, bolj je bil vesel. Vsakdo je bil prijazno sprejet, vsakomur je radovoljno ustregel.

Izgubo takega rodoljuba bodo koroški Slovenci bridko čutili. Čutila jo bo Družba sv. Mohorja; ona žaluje za odličnim poslovodjo, ki mu je mogla z mirno vestjo vse izročiti s prepričanjem, da bo opravil vse, kot bi skrbel zase; rodoljubi izgube miroljubnega prijatelja, „Mir“ svojega sotrudnika, narodna društva požrtvovalnega podpornika.

Korošci vedo ceniti zasluge blagega pokojnika. Spremili so ga takorekoč vsi k zadnjemu počitku; bil je veličasten sprevod, ko se je pomikal mrtvaški voz od družbine hiše proti kolodvoru. Pred vozom dolga vrsta slovenske koroške duhovščine, za vozom prijatelji umrlega, koroški Slovenci — veliko število gospodov in gospa, tudi Nemcev, ki so umrlega poznali in bili ž njim v dotiki.

V družbinem domu je krsto blagoslovil družbin predsednik, mil. g. kancelar Vidovic ob asistenci gg. odbornikov msgr. Podgorca in dr. Cukala. Po psalmu „De profundis“ je zapel pevski zbor ad hoc sestavljen iz celovških pevcev žalostinko: „Nad zvezdami“. Med žalujočimi so bili gg. stolni prošt dr. Müller, predsednik nemškega tiskovnega društva sv. Jožefa, kanonik Wappis, prošta Einspieler in Wieser, mnogo duhovščine; med drugo gospodo gg. odborniki Družbe sv. Mohorja: dr. Sket, prof. Apih, predsednik političnega društva g. dr. Brejc, potem drugi znanci umrlega kot gg. Sadnikar, dr. Müller, dr. Ferjančič, notar Svetina in dr.; zastop tiskarskega društva za Koroško in popolno osobje družbine tiskarne in knjigoveznice.

Sprevod je spremil krsto na glavni kolodvor, od koder so časne ostanke rajnega prepeljali v domačo mu Ljubljano, da tam najde v družinskem grobišču na novem pokopališču mir in pokoj.

Koroški Slovenci bodo g. Vek. Legata ohranili v hvaležnem spominu; stekel si je zanje mnogo zaslug. Bil je cel mož, častivreden, goreč narodnjak, izpolnjeval je vedno tudi svoje verske dolžnosti, bil je trden katoličan, in radi tega je našel pri vsakem toliko spoštovanja in zaupanja.

Naj počiva v miru!

Šolska Madžarija na Koroškem.

Nedavno sem bil v seji deželnega zbora koroškega in sem naletel ravno na poslanca Grafenauerja, ki je govoril tako zapeljivo, da se je bilo bati, da bo zdaj pa zdaj pricapljala solza nemške ljubezni Kiršnerju, Orašu i. d. po resnem licu. Sveta jeza pa zgrabi najdaljšega poslanca Doberniga; vstane, ošvigne govornika z najčr-

Podlistek.

Kako se godi ženskam v Ameriki?

Pač nikjer tako dobro, kakor ravno tam, namreč v Zedinjenih državah. Amerikanec noče gledati, da nosi ženska težak zavoj ali vleče voziček; pa najsi bo tudi služkinja. Težkega dela na polju ji že celo ne pusti. Tudi po noči sme poštena ženska iti po ulici; ne bo je lahko kdo nadlegoval, ker ve, da se najde takoj drug mož, ki jo reši sitneža.

Odkod to vedenje Amerikancev proti ženskam? Nekaj je to posledica angleškega značaja sploh, in temelj prebivalstva so Angleži; potem je pa vzrok tudi ta, da se priseli v Ameriko mnogo več moških v najboljših letih, ki so večinoma samci in si iščejo neveste; dekleta si torej lahko izbirajo in si ne izberejo vsake klade, ampak tiste, ki so najbolj „golant“ proti njim; če se je pa katera vendarle zmotila, se pa lahko svojega moža iznebi, ker je razporoka v Ameriki jako lahka.

No, pa ve dekleta, nikar ne mislite, da vašim sestram v Ameriki ni treba nič delati, ampak da smejo celi ljubi dan le lenobo pasti, kavo piti in morda cigarete pušiti. Ne, ravno v tej deželi, kjer tako lepo ravnajo z ženskami, da se ne bo na pr. na železnici noben pošten mož vsedel, če vidi, da ženska stoji, je veliko število žensk, ki preživijo sebe ali celo družino z delom svojih rok. Nočemo tukaj šteti tistih milijonov otrok, ki morajo starišem služiti kruh v tovarnah; v nekaterih deželah je to pač prepovedano, toda v drugih imajo fabrikanti tako moč, da so doslej zabranili postavo proti delu otrok v svojih tovarnah. Če štejemo le odrasla dekleta in druge ženske od 16. leta naprej, jih je nad 5 milijonov, ki si same zaslužijo kruh z delom; vsaka peta ženska torej mora delati za zaslužek. Le vsaka deseta izmed njih je omožena, druge so samice in vdove ali razporočene. Glede dela delimo te ženske v tri vrste.

Družine, ki so že dalj časa v Ameriki, si vedo najbolje tako pomagati, da si dobro opomorejo; rade prepuste surovo delo in najboljšo plačo tistim Amerikancem, ki so se ravno tja priselili. Zato je teh žensk najmanj pri težkem delu, največ pa zamork, kajti zamorci so bili v prejšnjem rodu še sužnji in so opravljali najtežja dela, in na tej stopinji so ostale tudi njih hčere in morajo delati posebno na plantažah ali pa kot perice, sobarice, sploh v takih službah, za katere se ni treba posebej učiti — kvečjemu, da postanejo brivke.

Nove priseljenke morajo navadno tudi zato opravljati slabše plačana dela, za katere je pa treba močnejših ljudi, ker večinoma ne poznajo še prav nič amerikanskih šeg in navad in tudi ne znajo govoriti angleški, če niso rojene na Irskem ali Angleškem, tudi z nemščino tam ne opraviš kaj prida. Zato gredo te ženske posebno v tovarne za tobak ali bombaž ali služijo za šivilje, perice itd. Nekatere si poiščejo ulice, v katerih stanujejo večinoma njih rojaki in odprejo majhno prodajalnico. Pač se jim včasih godi dobro — toda živeti morajo vendarle med čisto tujim svetom; one ga ne razumejo in tuji svet ne razume njih, domači pa so tako daleč. In četudi so pripeljale male otroke s seboj, se jim še ti kmalu odtujijo. Jedva je paglavček začel guliti šolsko klop, se že poamerikani, začne angleški „špokati“ in se sramovati domače govorice, domače obleke in šege. Mati jim postane tujka, ž njo se jedva še razumejo. Ali ni to strašno hudo za milijone maternih src? Dovolj žalosti, ki zamori vso drugo srečo. Otroke je potegnilo viharno amerikansko življenje v svoj vrtinec in jih dvigne za kolobar više. Zdaj znajo angleški in vedo tudi, kaj ugaja ondotnim razmeram. Dekleta priseljencev znajo že stenografirati, voditi knjige, telefonirati, znajo šivati, prodajati itd. in dobe torej službe boljše vrste, kjer nimajo toliko telesnega truda.

Če so pa že stariši bili rojeni v Ameriki, so si pridobili že nekaj imetja, so sami popolnoma poangleženi ali poamerikanjeni in so tudi že bolje vzgojili svoje hčere. Te so potem že na tretji in najvišji stopinji samostojnega ženstva: 11.000 jih je umetnic in učiteljic umetnosti, 52.000 jih je glasbenic in učiteljic glasbe, 327.000 je učiteljic in profesoric, 7400 zdravnic in zobozdravnic, 6000 pa se bavi s pisateljevanjem in raznimi umetnostmi.

Vseh poklicev, v katerih se nahajajo tudi ženske, je bilo l. 1900 306: na pr. je 508 mašinitek, 185 kovačic, 45 žensk vodi lokomotive ali jih kuri, 31 je sprevodnic in zaveračic, 43 voznic in kočijažinj, itd. In kaže se, da se to ženstvo hitro množi: od l. 1890—1900 za več nego tretjino,

nejšim pogledom, kakor nekdaj minister Gregor Krpana, ter zakliče te-le plamteče besede: „Nič mu ne verjamite! Nič ga ne poslušajte! Ta kerlc vas tukaj hoče zapeljati, na Dunaju v državnem zboru pa je rekel, da je Korotan avstrijska Turčija!“ No, mene je Dobernigova sveta jeza čisto prepričala in vedel sem, da g. Grafenauer nima prav. On misli, da so Turki še vedno taki, kakor so bili tisti njih predniki, katerim so Nemci tolikrat pokazali pete; on misli, da še vedno nabadajo otroke na ražnje, jih peko in pohrustajo, kakor nekdaj, ko Dobernigovi pradedje še niso nič nemški znali. O, današnji Turki so prav krotki ljudje, so zadovoljni, če imajo malo črne kave in duhana, pa da jih pusté tisti krščanski narodi tam doli pri miru; nič več ne ropajo tujim narodom otrok, ampak se še lastnih branijo. Kadar bote, g. poslanec, zopet govorili o koroških razmerah, nikar več ne jezite Doberniga s Turki, saj imate bližje bratce Turkov, Madžarje. Recite torej, da je Korotan nemška Madžarija, pa bote videli, kako se bo dobro zdelo vašim tovarišem v deželnem in državnem zboru. Saj je res tako!

No, pa se pomenimo o tem prav resno! Vi ste mislili posebno na šole na Koroškem, ki niso tako urejene, da bi jih mogli pohvaliti. Ko jih vendar naši rojeni in izrejeni Nemci ne morejo prehvaliti, ravno tako, kakor Madžarji v svet trobijo po nekrščenih svojih časnikarjih, da ni boljše šole na svetu nego so na Madžarskem. V resnici pa se godi tu na Koškem in tam na Madžarskem enako narobe! Povsod, kjer hoče vlada res iz ljubezni do naroda šolo tako urediti, da pride med ljudi več omike in da se otroci po naravnem potu kaj nauče, to tudi dosežejo, pri nas na Koroškem pa prepovedujejo materni jezik otrokom slovenskih starišev in jih pitajo z nemščino že tačas, ko je otroci še nič ne razumejo. Ravno tako so naredili Ogri postave, s katerimi hočejo pomadžariti vsaj večjo polovico nemadžarskih otrok, in ker nimajo dovolj dobrih učiteljev, jim pošiljajo najslabše možakarje, da še bolj mučijo ubogo deco. Pa seveda, ne da se tudi vse izvršiti, kar je na papirju, ker je na Ogrskem veliko šol, do katerih nima madžarska vlada nobene moči, ker jih vzdržujejo verske skupine zase.

Potrebna je bila res preosnova ogrskih šol, saj je l. 1869 od sto prebivalcev znalo čitati samo 37. Zato je minister Eödvös ukazal, da je pošiljati vse otroke v šolo in ustanoviti šole v vseh občinah, če je vsaj 30 otrok in ni nobene verske šole. Bil je Eötvös pa tudi še dosti pameten, in je ukazal, da bodi učni jezik materni jezik otrok. Črez 10 let je že blizu en milijon več ljudi znalo čitati in pisati, in le peti del otrok ni pohajalo šole.

Plemeniti madžarski politiki pa, Deak in Eötvös, so umrli in za njimi so prišli taki, ki so hoteli kar mahoma vse narode ogrske pomadžariti — kakor so hoteli koroški nemškutarji vse Slovence ponemčuriti in potem ponemčiti. L. 1879 so ukazali na Ogrskem, da se mora dati vsakemu državljanu priložnost, da se nauči madžarski — pa so to takoj zavili ter madžarščino vpeljali v vse šole kot obvezen predmet — t. j. ni bilo več otrokom na prosto dano, če se tega jezika hočejo učiti ali ne, ampak morali so se ga učiti. Zato pa so morali tudi nemadžarski učitelji vsi znati madžarski, če so hoteli dobiti službo in kruh, in madžarski nadzorniki so tako pritiskali, da so morale tudi cerkvene šole vpeljati madžarščino, sicer so jih zaprli ali pa v isti občini odprli madžarsko šolo in otroke tirali vanjo, staro šolo pa so porušili. Kakor po Koroškem. In uspeh? Od tistega časa se množi neprenehoma število otrok, ki ne hodijo v šolo! Zdaj jih je že blizu četrti del vseh za šolo godnih otrok. Ni čudo! Pošiljajo nemadžarskim občinam najslabše madžarske učitelje in ti vbijajo z madžarsko silo svoj težki jezik siromakom otrokom v slovanske ali romunske glavice. Zdaj je blizu 2000 takih madžarskih šol, v katerih se 120.000 nemadžarskih otrok poučuje v madžarskem jeziku in to po učiteljih, ki nimajo srca za deco, ampak se zdijo vladi samo zato sposobni za svoj posel, ker — črtijo in zaničujejo narod, čigar otroke naj učijo in vzgajajo. No, ali ni ravno tako tudi nekje drugje?

Vkljub tem grozovitostim pa le noče biti Ogrska tako hitro madžarska, kakor želi vladajoča gospoda. Kaj so si torej izmislili? Kakor pri nas nemški otroški vrtci love slovenske otroke, so začeli l. 1891 Madžarji loviti tiste otroke Slovakov in drugih narodov, za katere menda stariši niso dovolj skrbeli, češ, da na Ogrskem preveč otrok pomre; take otroke so odgnali v čisto madžarske kraje in jih stisnili v sirotišnice; tu jih mučijo ljudje, ki velikokrat niso zmožni vzgajati jih, tem manj, ker jih pride po 90 na eno samo osebo. Ena sama ženska skrbi za 90 otrok in jih vadi snažnosti in reda — in še to tudi samo poleti. In v teh zavodih se pač ne naučé otroci drugega nego da znajo peti Košutovo pesem in vihteti z otročjim veseljem madžarske zastavice. Pač so se prestrašili nemadžarji, ko se je začela izvrševati kruta postava, pa v teku prvih 17 let je prišla v nove pomadžarovalnice le petinka vseh otrok, za katere je država napravila postavo.

Potem je prišel na krmilo baron Banffy. strasten slovanožrc in začeli so ustanavljati kar na stotine madžarskih šol po madžarskih krajih, zanemarjali so pa seveda čisto madžarske pokrajine. A še so se upirale cerkvene šole najhujšemu madžariziranju, toda te cerkve so večinoma siromašne in ne morejo dajati učiteljem dovolj plače. No, tu se vrine spet madžarska vlada vmes; cerkvi ponudi denar, pa seveda samo zato, da se polasti cerkvene samostojnosti in dela v cerkveni šoli potem kar hoče; nastavlja učitelje, ki „so sovražni državi“, t. j., ki nočejo madžarizirati, ker jim to brani zdrava pamet in narodni ponos — prav kakor na Koroškem vlada in nemški šulferajn strahujeta občine in jim vsiljujeta z lepa in z grda svojo šolsko kramo.

Tako so ukazali l. 1893. L. 1904 pa so morali vendar zopet priznati, da vse to premalo pomaga, da se madžarščina še vse premalo širi; no, pa Bog ne zadeni, „da bi mi — Madžari — hoteli zadušiti nemadžarske narodnosti, marveč jim nočemo samo dati priliko, da se morejo razumeti med seboj; potem bodo res vsi državljani med seboj ravnopravni in ravnopravni bodo tudi narodi!“ Tako lepo znajo govoriti Madžari — prav kakor drugod Nemci.

Cesarja takrat niso mogli ugnati, da bi jim dal madžarski jezik kot poveljni jezik v armadi — zato so se hoteli maščevati nad nemadžarskimi narodi.

Skovali so l. 1907 novo postavo; dali so z eno roko nekaj dobrot šoli, vzeli pa so ji z drugo vso prostost; učitelji so madžarski uradniki; imajo jih na vrvici s prisego, s kaznimi za vsak „prestopek“, ki se lahko izvoha, ker na ubogega učitelja prežijo in pazijo neprenehoma. V šolske svete sme priti samo, kdor zna madžarski čitati in pisati — te šolske oblasti so torej madžarske, in stariši, katerih otroci tvorijo 90% šolske mladeži, nimajo nobene besede. Brez sramu je ta zakon začel najkrutejše madžarovanje; cerkvene občine so revne, ne morejo plačevati stroškov za svoje šole, ker jih je znižala postava, morajo torej ali zapreti svojo šolo ali pa prositi državne podpore — če jo pa hočejo dobiti, morajo pomadžariti šolo skoraj popolnoma, ne smejo več same po svoji volji imenovati učitelja, ampak po dovoljenju države madžarske in le take učitelje nameščati, ki znajo dobro madžarski in čutijo madžarski. To jim daje pravico, da počenjajo marsikatere stvari, za katere bi drugega učitelja takoj prijeli in kaznovali ali pa celo zaprli šolo; le krajni šolski svet ga malo okara, če živi nenravno, ali pretepa otroke ali zanemarja svoje dolžnosti. In knjige? Te so pa tam ravno tako prepojene z madžarskim duhom, kakor se muči slovenska deca s knjigami, ki so še za nemške otroke premalo avstrijske. Hude kazni zadenejo duhovnike, ki se ne bi pokorili; prav lahko pa zapadejo učitelj, duhovnik in občina pisarju krajnega šolskega sveta, ki po svoji neomejeni madžarski vsemogočnosti najde, da je ta ali oni kriv „rovanja proti državi“.

In kako se uči madžarski? Prav tako kakor pri nas v slovenskih krajih nemški! Po postavi mora učitelj otroke nemadžarskih starišev tako učiti, da znajo že črez štiri leta dobro madžarski pismeno in ustmeno! In to vkljub veljavni postavi o pravicah naroda, ki določuje, da sme vsak narod po svoje določevati učni jezik. Mora se torej poučevati madžarski in ne sme se v tem oziru nič več spremeniti! Tudi nadaljevalne šole morajo biti madžarske. Učitelja takoj poženejo, ki ni zmožen zadostiti takim predpisom; seveda se to ne more izpolniti do pičice, ker bi morali potem zapreti na tisoče šol — kakor na Koroškem. „Pridni“ učitelji pa dobe posebno nagrado — na Koroškem nagrado za nemškutarje!

V šoli naj sliši otrok le o Magyar-Orszagu — za Boga niti besedice o svoji narodnosti, o sorodnih narodih — bilo bi veleizdajstvo, če bi slovenski otrok zagledal kje podobo sv. Cirila in Metoda, ali Srb podobo sv. Save. V vseh krajih smejo imeti šole le madžarske napise, le madžarske tiskovine, spričevala. Tako naj se vzgajaj deca, da ljubi madžarsko domovino, da se zavedaj, da spada k madžarski narodnosti.“ Domoljubno mišljenje, ki je vendar-le nravna misel, se hoče na ta madžarski način saditi v mlade duše — kakor drugje nemštvo slovenski deci! Česa manjka še na taki vzgoji? Morebiti še pride — palica, ki bo učila nemadžarske narode ljubezni do madžarstva!

Dosti! Gosp. Grafenauer ne bo zdaj menda več govoril o koroški Turčiji, pač pa o koroški Madžariji! Dobernig pa se bo učil madžarski!

---

ko se je celo prebivalstvo pomnožilo le za petinko. Posebno se množe natakarice po kolodvorskih in drugih gostilnah, zmanjšalo se je pa število služkinj, menda zato, ker mnogo imovitih družin v Ameriki noče služkinje, in pa menda tudi zato, ker prihaja zdaj vedno več Italijank, Slovank in Židinj v Ameriko, ki se morejo tako hitro prilagoditi amerikanskemu hišnemu redu in si rajše poiščejo službo, kjer delajo njih rojakinje, na pr. v predilnicah, tobačnih tovarnah ali pa delajo doma za konfekcijonarje.

Zelo se množe knjigovodkinje in stenografinje in pisarice na pisalnih strojih, najbolj pa odvetnice, ki jih je bilo l. 1900 že 1010. V Novem Jorku samem jih je bilo nad 50; menda imajo dovolj zaslužka, celo do 190.000 kron na leto. Največ se bavijo z zastopanjem izumiteljev; baje je je l. 1903. Florence H. King v Chicagu proslavila kot zmagalka v imenitni pravdi zaradi patentiranih — škatelj za mazanje!

Dokaj je pogumnih žensk, ki postanejo bolniške strežnice; toda mnogo jih kmalu zapusti ta poklic, ki vendar ni tako prijeten in lahek, kakor se jim je poprej videl.

Vse ženske pa, ki tako služijo, imajo še dosti dobro plačo in si lahko nabavijo lepših oblačil ali kaj boljših prigrizkov, posebno ako žive doma. Dolgo pa tudi v Ameriki ženska ne služi rada — ampak stopi kaj rada tudi tam ob roki ženinovi pred oltar ali vsaj pred župana, da se poroči. V deviškem stanu jih ostane kaj malo nad 25 let; učiteljice služijo na pr. počez le po 5 let; ako pa služi dalje, se ji tudi ne godi slabo.

Koroške novice.

Odlikovanje. Cesar je odlikoval gimn. prof. g. dr. Jak. Sketa povodom njegovega umirovljenja z naslovom vladnega svetnika.

Daroval je mesto venca na grob prijatelja in pobratima g. Vekoslava Legat c. kr. vladni svetnik Ivan Scheinigg 10 K za „Učiteljski dom“, prof. Jos. Apih 20 K za begunjske reveže.

Namesto venca na grob † gosp. Vekoslavu Legatu, vodji Mohorjeve tiskarne, je osobje tiskarne in knjigoveznice darovalo za božičnico v „Narodni šoli“ v Velikovcu 38 kron.

Prezentiran je na župnijo Železna Kapla č. g. Matej Germ, ekspozit v Rablju. Čestitamo!

25 letnico službovanja je praznoval te dni g. Ivan Kolenc, začasni tehnični vodja tiskarne družbe sv. Moharja. Leta 1883 je vstopil v to tiskarno in ves čas deloval kot stavec, pozneje kot korektor z vsemi močmi v prospeh zavoda. Slavljencu je tehnično osobje čestitalo povodom 25 letnice, kakor tudi kot namestniku nezabnega nam g. Legata. Na mnoga leta!

Velikovec. (To je že preveč,) govorijo nevoljno nasprotniki o „Mirovih“ člankih, v katerih smo se branili in nemškim nacionalcem malo na žilo potipali! Preveč vam je, če se branimo? Ali to pa ni preveč če so nemškutarji nas napadali in nam hoteli škodovati z nesramnimi lažmi, če so duhovniku brez vsega povoda in popolnoma neopravičeno podtikovali nesramna dejanja? Kaj takega pridigujte le svojim backom! Zato so brezdvomno zreli. Nemškutarjem in nemškim nacionalcem, borečim se s takim orožjem, kakor dosedaj, bomo še vedno kos. Le kar mirno! Če bote prijeli še za šibo, pridemo s palico!

Velikovec. (Miklavž) v „Narodnem domu“ jim ne gre iz glave. Govori se, da nasprotnikom ni po volji, ker smo zadnjič omenili, kar se je govorilo o udeležbi nemških otrok pri slovenskem „Miklavževem večeru“. Če so prišli tudi nemški otroci, so s tem le pokazali, da hočejo biti bolj modri, kakor marsikateri odrasli Velikovčani. Ko so lani priredili nasprotniki svojo božičnico z velikim primanjkljajem, nismo ničesar rekli, ker so se je udeležili tudi slovenski otroci, brez katerih bi nemške božičnice takorekoč ne bile mogoče.

Velikovec. („Štajerčev“) lažnivi dopisnik do sedaj še ni imel korajže, priti k najemniku „Narodnega doma“ po razpisanih 2000 kron. Če čaka morebiti na obresti, mu povemo, da tiste da le „Hranilnica in posojilnica“, ne pa gosp. A. Stersche.

† Nadučitelj Lesjak. Iz Škocijana nam poročajo: Bridka izguba je zadela našo župnijo. Dne 8. dec. popoldne smo pokopali moža, katerega smo vsi visoko spoštovali in kateremu smo dolžni tukaj veliko hvaležnosti, namreč g. nadučitelja v pokoju Tomaža Lesjak. Rajni je bil rojen dne 21. dec. 1832 v Kraščah, župnija Dev. Mar. na Zili. Rojstno domačijo poseduje njegov

mlajši brat Janez. Šolal se je rajni g. nadučitelj v Beljaku, Celovcu in na Dunaju. Učiteljsko službo je nastopil l. 1850. na Brnci, kjer je deloval eno leto. Odtam je bil prestavljen v Vrbo, kjer je učiteljeval dve leti, iz Vrbe se je preselil v Lipo nad Vrbo, kjer je služboval kot učitelj in organist 21 let. Za njegovo uspešno in plodonosno delovanje v Lipi mu je cerkvena oblast, ki je imela še tedaj nadzorstvo čez šole, izrekla nad vse pohvalno priznanje. L. 1874. je nastopil nadučiteljevo mesto v Škocijanu, kjer je deloval do leta 1905. Tedaj je stopil v pokoj, katerega je užival s svojo drago obiteljo v svoji prijazni vili nad Škocijanom. V priznanje njegovega neumornega delovanja je bil povodom svoje upokojitve od cesarja odlikovan z zlatim zaslužnim križcem, in občinski odbor škocijanski je svojega tajnika in večletnega odbornika imenoval po vsej pravici enoglasno častnim občanom. Malokje vidiš tako velikanski pogreb, kot ga je tukajšnja župnija in vsa okolica priredila rajnemu svojemu velikemu dobrotniku, očetovsko naklonjenemu učitelju. Zadnjo čast je svojemu podpornemu članu skazalo tudi kamensko gasilno društvo; 19 tovarišev in tovarišic je z okr. šolskim nadzornikom g. Soharjem na čelu spremilo svojega kolego na zadnjem potu. Pogreba se je udeležil tudi velikovški okrajni glavar, vladni svétnik g. Mayrhofer. Pokopal je rajnega ob asistenci domačega in kamenjskega g. župnika stolni korar mil. g. dr. Somer. V pretresljivih nagrobnicah sta se rajnega spominjala najprej domači župnik gosp. Poljanec v slovenskem in g. dr. Somer radi gostov v nemškem jeziku. Domači mogočni cerkveni mešani zbor je pri sprevodu res krasno popeval otožni Miserere in na grobu lepo žalostinko: „Blagor mu“. Rajni g. nadučitelj je pa tudi takšno čast za zadnje slovo v polni meri zaslužil. Dobrih 54 let je služboval vztrajno in neumorno v težkem učiteljskem poslu. Bil ni samo učitelj, temveč tudi vzoren vzgojitelj. S svojim lepim zgledom je potrjeval, kar je učil z besedo. Nikdar in nikoli se ni sramoval, pokazati se kot kristjana, redno je zahajal k službi božji, vestno je sprejemal sv. zakramente. Ako je duhovnik kdaj bil zadržan, je z lahkim srcem gosp. Lesjaku izročil otročiče, da jih je on sam poučeval v krščanskem nauku. Prav zvesto je on tudi zmiraj gledal na to, da so se otroci slovenskih starišev prav dobro izurili v svojem maternem jeziku in se na podlagi tega učili potrebnih stvari za življenje. Kot izkušen mož je vsakemu rad pomagal s svojim nasvetom in tako ljudem storil veliko dobrega. Takšnega učitelja, moža, ki deluje med ljudstvom za ljudstvo kot pravi prijatelj, narod tudi časti in ga ohrani v hvaležnem spominu. Bodi Vam lahka zemljica slovenska tukaj v prijaznem Škocijanu, počivajte sladko, gosp. Lesjak, in uživajte plačilo za svoj trud in delo, ki ste ga z veseljem opravljali v časni in večni blagor slovenske mladine. Na svidenje v srečni večnosti!

Škocijan. (Zlati zajci.) Težko so kje tako drago plačani zajci, kot jih ima celovška lovska družba sv. Huberta tukaj pri nas. Za celih 1900 reci devetnajststo kron, prej 727 kron, je bil lov na dražbi licitiran. Združilo se je namreč par domačih kmetov, ki so celovški gospodi: Metnicu, Burgerju in vsej lovski gosposki kompaniji lov tako visoko nagnali. Lov ni za kmeta, ker priden lovec je navadno slab kristjan in gospodar, a vendar je vse odobravalo srčnost istih mož, ki so bogate Celovčane na naše zajce nahujskali.

Škocijan. V čast in ponos nam vsem so isti možje, ki so bili povodom letošnjega jubileja tukaj odlikovani, in sicer: g. župan J. Picej, J. Kačnik — Rodaf v Klopinju in Kancijan Povoden — Valentl na Selu. Županovo slavnostno odlikovanje bomo praznovali na god Nedolžnih otročičev, zadnja dva, oba Radeckijeva veteranca, pa smo počastili zadnjo nedeljo, dne 13. dec., po sv. maši. Domači g. župnik se v prisrčnih besedah na kratko spominja Radeckijevih časov in čestita sivima starčkoma, potem jima g. župan pripne na prsi lepe kolajne. Bog ju ohrani še mnogo let nam v čast, svojim dobrim otrokom pa v ponos!

Železna Kapla. Na praznik Brezmadežnega Spočetja D. M. smo zopet zborovali. Naš gospod provizor so govorili o zelo potrebnem predmetu, o dobrih časopisih, kako jih naj čitamo, in slabem vplivu slabih listov. Poslušalci smo govor prav dobro razumeli in ga tudi odobravali, kar so pričali naši živio-klici.

Dediče išče okrajno sodišče v Pliberku po Jeri Ivan, tesarjevi vdovi, ki je umrla pri Fari št. 1 pri Prevaljah brez oporoke.

Prevalje. (Slavnost sv. Barbare.) V nedeljo, dne 6. t. m., so naši rudarji slovesno obhajali praznik sv. Barbare. Ob 9. uri so prikorakali med grmenjem topičev in sviranjem godbe v svojih ličnih opravah, pod vodstvom g. Překopila, k podružnici sv. Barbare, kjer je bila slavnostna pridiga v obeh jezikih in slovesna sv. maša. Po sv. maši so zopet odkorakali z godbo na Leše, kjer se je sedaj, v adventnem času, popoldne seveda moralo plesati, sv. Barbari gotovo ne v čast. Tudi ne vemo, kakšno čast so skazali sv. Barbari tisti rudarji, kateri so med službo božjo popivali v Brančurnikovi gostilni. Škoda lepe, starodavne in mikavne slavnosti rudarjev!

Podljubelj. Kakor vsako leto, se bo priredila tudi letos na dan sv. Štefana velika tombola v prid in podporo bolnim delavcem in delavkam. Letos bo prostora dovolj, ker se bo vršila v „Delavskem domu“. Vse p. n. prijatelje pa, ki nam hočejo pomagati s kakimi dobitki, prosimo, da jih prinesejo v župnišče, oziroma izroče našim delavcem v Borovljah. Vsak dar je dobrodošel, Kakor vsako leto, bodo tudi letos jako lepi dobitki in veliki. — Po tomboli se bo igralo nekaj jako veselega, zato vstopnina 20 vin. od osebe. Pridite torej v obilnem številu, za dobro zabavo bo skrbelo društvo, za prazne želodce pa — gostilna Kajzarjeva.

Iz Ukev. Na ukovski planini je zgorela trava (pašnik) na hribu Kok in tudi nekaj gozda. Zažigalec je neznan.

Torba za nasprotnike.

Nemška in nemškutarska ošabnost.

Vsakdo ve, da je prepir med narodi v Avstriji strašen in nevaren sovražnik naši državi; toda Nemci in nemškutarji nočejo odjenjati; še vedno bi nas radi tako imeli na vrvici, kakor je nekdaj nemški grajščak trpinčil slovenskega kmeta. Nič nočejo vedeti o naših pravicah, ki nam gredo po božji in človeški postavi. Še sprave z nami se branijo z vsemi štirimi. Tako se je razkoračil zadnjič temnogledi Dobernik in prepovedal vladi, zadovoljiti Slovence in napraviti tudi na Koroškem mir. Če bi to poskusila vlada, ji je Dobernik napovedal krvavo vojsko! Zdaj veš, Bienerth, koga moraš vprašati.

Kaj si vse izmislijo Nemci!

Odkar imajo tudi Slovenci svoje šole, imajo tudi več domačih študiranih ljudi, in ker so ti jako dobri za rabo, dobijo tudi primerne službe in obrti. To pa jezi Nemca, ki je samogolten in ne privošči nobenemu drugemu človeku še kruhove skorje ne. Kaj bi radi imeli! Te dni so zborovali na Dunaju nemški apotekarji in nekdo je tožil, da je preveč čeških lekarnarjev, in da je to slabo za Nemce. V svoji modrosti je nasvetoval to-le: Vsak narod naj izobrazi samo toliko lekarnarjev, kolikor mu pripada po njegovem številu. Torej naj se omeji njih število, kakor so nekdaj omejevali število rokodelcev po mestih. To je bila nemška postava, ž njo so silili naše rokodelce, da so morali svoje žive dni služiti nemškim mojstrom za pomagače in le tedaj mogli postati mojstri, če so se oženili s škrbimi hčerami nemških mojstrov. To je bila nemška „svoboda“ in pod ta jarem bi nas ti „svobodnjaki“ radi hitro spet vpregli. Seveda se za take budalosti ne bo našel noben državni zbor; a kaže nam jasno, kako si mislijo take buče „novo svobodomiselno Avstrijo“!

Nemškutarjem pod nos

je dal v državnem zboru poslanec Kunschak. Njemu in njegovim nemškim krščanskim socialcem očitajo „svobodomiselni“ poslanci vedno, da so premalo ali čisto nič nemški. To je res krivično očitanje, in Kunschak je takoj povedal, kar itak že davno vemo, da so ravno kršč. socialci na Dunaju že mnogo storili v korist nemštva, to je, da znajo tudi prav po nekrščanski podajati Slovane na Dunaju. Ono očitanje Nemcev ga je pa posebno zato ujezilo, ker ga morajo slišati tolikrat od takih ljudi, ki niso rojeni Nemci, ampak nemškutarji in niso izvoljeni od pravih Nemcev, ampak od nemškutarjev. „Prepovedujem vam, da nam ne ukazujete, da naj hodimo k vam in šele vi cimentirate naše nemško mišljenje nam, ki smo Nemci po rodu in poslani semkaj od Nemcev in smo se vedno trudili za nemštvo. Močni smo tako, da si upamo brez vas in celo proti vam braniti pravice nemškega naroda v Avstriji!“ Ali ste razumeli vi, ‚Nemci‘, ki vas je šele učiteljeva šiba učila „nemške molitvice“? Vi vsi, ki ste šele postali „Nemci“, ko ste lizali Nemcu roko? Torej celo Dunajčan že ve, da so „ti nemškutarji vsi za nič“!

„Štajerc“ — za veleizdajalce.

„Ljubi Štajerc“ si že ne more drugače pomagati, ker mu na Spodnjem Štajerskem že huda prede, nego da dolži vse, kar ni pod komando nemškonacionalne in vsenemške stranke, veleizdajstva. Vsenemški poslanec, ki hodi na štajercijanske shode in ki ga „Štajerc“ ne more dovolj prehvaliti, je opetovano povedal v državni zbornici dne 4. t. m., da hočejo Vsenemci doseči priklopitev avstrijskih dežel k — Nemčiji. To se pravi z drugimi besedami: Nemci, ki so se preobjedli v Avstriji na škodo Slovanov, nočejo več samostojne Avstrije, ampak jo hočejo imeti pod komando pruskega cesarja. Da v Avstriji potem ne moreta biti dva cesarja, nemški in avstrijski, je jasno. Jasno je torej veleizdajstvo vsenemške stranke in hinavstvo „patriotične“ ptujske žabure.

Poglavje za delavce.

Našim socialnim demokratom. Odkar so se oživeli, imajo naši sociji navado, da se pred svetom kažejo kot jagnjeta. Zase si jemljejo pravico, da po cele ure zmerjajo čez duhovnike, čez vero, Boga itd., vsak prašek vidijo na drugih, vsako dobro delo prekrstijo v slabo, skratka, vse je lump, kar ne nosi rdečega „pantelca“ pod brado. Tudi to pravico si jemljejo, da opravičeno ali neopravičeno napadajo neljube jim osebe po strankinih shodih. Če pa zdaj pride nekdo in jim po nesreči stopi na kurja očesa, to se pravi, če brani samega sebe, pa naenkrat pobožno zasijejo oči proti nebu, češ, „ta hudič bo nas ob vso vero pripravil“, in popolnoma pozabijo, da so ravno oni tisti, ki najbolj ploskajo, če se na rdečih shodih pobija duhovnike in vero. Kolikokrat na dan trdijo — tudi ženske so take — da ni Boga. Kako jim jemlje duhovnik vero, če pa je nimajo? Kak naj bo tisti duhovnik, ki bo tiho, če vidi, da sociji ljudem ne pustijo v cerkev? Je to tudi vernost? Ali je to tudi krščanstvo, če hočete duhovnika pobiti zunaj cerkve? Dvema gospodoma nihče ne more služiti. V cerkvi kristjan, zunaj pa divjak. Kako se naj podučuje otroke in jih vzgaja za dobre sinove in hčerke, če pa se doma vse sproti podira, se jih ne pusti k svetim zakramentom in . . . se pred otroci preklinja katehete? Pustite vendar pri miru vero, duhovnike, cerkev in one, ki hodijo v cerkev, opravljajte tudi vi dolžnost svojo kot kristjani in mir bo, kakršnega iščemo in hočemo mi. Dokler pa nas boste vi napadali, dovolite nam vsaj, da se smemo braniti. Celo največji hudodelniki se smejo zagovarjati, zakaj se ne bi smeli mi?

Društveno gibanje.

Št. Jakob v Rožu. Kat. slov. izobraževalno društvo „Kot“ ima svoj letni občni zbor v nedeljo, dne 27. t. m., popoldne po blagoslovu v „Narodnem domu“. Na sporedu je odborovo poročilo, volitev odbora, petje in poučen govor. K prav obilni udeležbi vljudno vabi *odbor.*

Št. Lipš. Katol. slov. izobraževalno društvo priredi dne 20. t. m., to je na kvatrno nedeljo, po popoldanski službi božji v društveni sobi svoj I. redni občni zbor. Na sporedu je poučljiv govor, poročilo in volitev odbora. Vsi člani in prijatelji društva so vabljeni k obilni udeležbi. *Odbor.*

Želinje pri Velikovcu. Na kvatrno nedeljo popoldne po blagoslovu vrši se na Želinjah ustanovni zbor katoliškega slovenskega izobraževalnega društva za Važenberg in okolico. Slovenci in Slovenke, pridite v obilnem številu na shod in pristopite k društvu! *Sklicatelj.*

Št. Peter na Vašinjah. Na praznik sv. Štefana, t. j. 26. grudna t. l., popoldne po blagoslovu priredi tukajšnje „Izobraževalno kmetsko društvo“ mesečno zborovanje v gostilniških prostorih g. Šterlinka v Unarah (Št. Peter) po običajnem sporedu. Slovenci in Slovenke, pridite v najobilnejšem številu na shod in pristopite k društvu! *Odbor.*

Železna Kapla. V čast trem letošnjim jubilejem: lurškemu, cesarjevemu in papeževemu priredi tukajšnje slov. kat. izobraževalno društvo na Št. Štefanovo, dne 26. t. m., ob $^1/_2$3. uri popoldne v zgornjih prostorih gostilne pri p. d. Bošteju, slavnostno zborovanje s petjem, deklamacijami, govorom in igro: „Sv. Cita“. Slovenci in Slovenke iz Kaple in okolice, pridite v obilnem številu! Odbor.

Politične vesti.

Kaj hoče Bienerth?

Vselej, kadar zasedejo novi ministri tiste mehke stole v državni zbornici, se dvigne njih poglavar — ministrski predsednik — predstavi sebe in svoje tovariše poslancem in začne potem praviti svoj „program“, t. j. pove poslancem, kako misli vladati. Res, lepe govore so imeli še vsi ministrski predsedniki, kolikor smo jih doslej doživeli v Avstriji; in če bi bili izpolnili vsaj de-

seti del svojih obljub, bi bila naša država danes pravcati paradiž na zemlji. Toda, čez par mesecev ali kvečjemu čez par let je tisti stol spet prazen in drug možakar ga zasede in pove svoj program, ki je seveda malo drugačen ali celo nasproten programu prednikovemu. Tako si sledijo programi kakor ministri, v enem oziru so si pa vsi enaki: obetajo strašno mnogo, izvršijo pa le bore malo ali celo — nič.

Tudi naš sedanji ministrski predsednik baron Bienerth, še precej mlad mož, je razkril svoj program. In kaj je povedal v svojih dosedanjih govorih?

Najprej se je pridušil, da ne bo v sedanjem trenotku poznal nič drugega, nego zgolj dolžnost, in da bo povsod vpeljal tak red, ki ga zahteva postava, in sicer ne na svojo roko, ampak s pomočjo državnega zbora. Potem je namignil nemškim dijakom, da naj že nehajo razgrajati, ter se spet začnejo učiti; pohvalil je nemškega poslanca, češ, da je tako zmerno govoril, da bi moral ganiti tudi Čehe; obljubil je Italijanom vseučilišče, prav gorko pobožal Rusine in jim obljubil, da bo vse storil, kar bo mogel za narod — in nazadnje je o Slovencih in njih potrebah prav glasno — molčal, dasi ga je vprašal posl. Hribar, kaj je s slovensko univerzo. „Narodna zveza“, v kateri so združeni vsi slovenski in hrvatski poslanci, je takoj dobro razumela ministra, izvedela je, da hoče tudi on zanemarjati slovenske koristi in vladati nas po nasvetih nemških ministrov in najbolj zagrizenih nemških poslancev. To je dovolj jasno in naši poslanci so takoj sklenili, da taki vladi nočejo služiti, ampak postaviti se zoper njo.

Kaj pomaga Bienerthova obljuba, da hoče napraviti „povsod postavni red“? Prepričani smo, da bo tudi zanj samo tisto postava, kar je za Nemce in nemškutarje prav. Zanemarjanje slovenščine pred sodišči in v šoli bo torej tudi Bienerthu „postavno“! Kar so si izmislili v zadnjih letih naši sovražniki in kar počenjajo nemški in nemškutarski c. kr. uradniki, vse to bo tudi Bienerthu „postava“, četudi še s takimi postavami bije v obraz pravici in tistim resničnim postavam, ki nam tako jasno kakor solnce obetajo pravice.

Zdaj vemo Slovenci, pri čem da smo — in smo hvaležni našim poslancem, ki so združeni in složni začeli boj zoper Bienerthov „program“.

Volitev podpredsednikov.

Volitev podpredsednikov v državnem zboru se je izvršila za „Narodno zvezo“ v znamenju zmage. Lahi, Romuni in Rusini so se združili, da prodrejo z laškim kandidatom dr. Concijem. Zanj so glasovali tudi nemški liberalci in podpirala ga je proti kandidatu „Narodne zveze“, posl. Pogačniku, tudi vlada, ki ne more preboleti jugoslovanske opozicije in ker hoče laške neodrešence potolažiti. Pri glasovanju je pa dobil Pogačnik 282 glasov, torej nad dve tretjini, dr. Conci pa le 108. Izvoljeni so za podpredsednike tudi češki agrarec Zazvorka s 363 (posl. Hruban je odklonil to mesto), nemški nacionalec dr. Steinwender s 357 in socialni demokrat Pernerstorfer s 336 glasovi.

Vlada ima zaupnico.

Veliko se je govorilo, pisalo, premišljevalo, veliko grozilo vladi, in konec — Bienerth sme biti zadovoljen. 363 poslancev je glasovalo za nujnost proračunskega provizorija, 52 jih je glasovalo proti, 101 se jih je vzdržalo glasovanja. Proti so glasovali češki radikalci, Mladočehi, češki agrarci, torej sami Čehi. Nemški radikalci, Rusini, del Poljakov, Čehov in južnih Slovanov so se glasovanja vzdržali. Katoliško-narodni Čehi so glasovali vsi za nujnost, ravno tako nemški krščanski socialci, večina Poljakov, nemškonacionalna zveza, večina „Narodne zveze“ in socialni demokratje. Nemško-narodno zvezo je pridobil Bienerth zase s tem, da je vlada zajedno s prekim sodom v Pragi odpravila tudi prepoved, da v Pragi nihče ne sme nositi narodnih barv.

„Slovenec“ poroča, da je sklenila „Narodna zveza“ glasovati za nujnost razprave o proračunu, pač pa proti proračunu. V debati o nujnosti prvega branja aneksijske predloge in tozadevnih nujnih predlogov je utemeljeval nujnost krščansko-socialni voditelj princ Alojz Lichtenstein in se je postavil na stališče Jugoslovanov, ki so mu navdušeno ploskali. Govoril je tudi dr. Šusteršič. Njegov govor je napravil velik vtis.

Katoliški Čehi se pogajajo z „Narodno zvezo“ o ustanovitvi novega bloka, h kateremu bi pristopilo morda tudi 11 kršč. Lahov. Ta zveza bi štela 65 poslancev.

Turki bojkotirajo avstrijsko blago.

Ko se je razglasila na Turškem vest, da si hoče Avstrija priklopiti nekdanji turški pokrajini Bosno in Hercegovino, je završalo med Mladoturki, ki hočejo imeti zopet nekdanjo mogočno turško državo. Začeli so po celi Turčiji bojkotirati avstrijsko blago in so prizadeli naši državi mnogo milijonov škode v najkrajšem času. Naša vlada je vložila v Carigradu protest in naš poslanec v Carigradu, grof Pallavicini, je zagrozil, da zapusti Carigrad.

Turška vlada se pa izgovarja, da nima do ljudi vpliva in da je proti bojkotu. Pallavicini je ostal, bojkot pa se nadaljuje. Celo dva dragocena mramornata oltarja, ki ju je podaril nadvojvoda Evgen avstrijskemu zavetišču v Jeruzalemu, ležita že več tednov v Port Saidu, ker ju nočejo poslati v Jeruzalem. Naravno je, da bodo tisoči in tisoči romarjev, ki romajo v sv. deželo, vsled tega izostali, in to bo čutila turška vlada. Zadnjo nedeljo je vendar sklenil turški ministrski svet strogo postopanje, da se carinski uradi ne udeleže bojkota.

Tudi pogajanja o priklopitvi Bosne in Hercegovine so se med Turčijo in Avstrijo obnovila. Če se posrečijo, ne bo na jugu vojske.

Književnost in umetnost.

Bled nekdaj in sedaj — se imenuje krasna knjiga, na katero bi radi opozorili vse Slovence, zlasti slovensko mladino, da spozna svojo rodno zemljo in se navduši v ljubezni do nje. — Znani cerkveni skladatelj Fr. Kimovec je popisal v tej knjigi najlepši biser slovenske dežele, divni Bled — „podobo raja“. Knjiga slika zgodovinske dogodke ter prirodno lepoto Bleda in njegove okolice tako mikavno, da je težko najti v slovenskem krajepisnem slovstvu kaj enakega. Ko čitaš blejsko zgodovino, se ti zdi, da zreš na zgodovino vsega slovenskega ljudstva. V davni preteklosti vidiš Črtomira, ko vesla na jezerski otok klanjat se boginji Živi in potem po vrsti vse važnejše zgodovinske dogodke od mogočnega gospodstva oglejskih patriarhov do francoskih roparjev, ki so skušali siloma opleniti jezersko Mater Božjo. Ko čitaš o lepoti „slovenskega raja“ ti vzplamti vnovič srce v navdušenju do rodne zemlje, ki jo Slovenci sami še premalo znamo ceniti in ljubiti. In prav zato je knjiga v dobi, ko tako potrebujemo požrtvovalne ljubezni do domače grude, dobro došla. Lepo delo krasi 36 slik. Gospod pisatelj je čisti dobiček od knjige naklonil novi blejski župni cerkvi. Knjiga se dobi v „Katol. Bukvarni“ v Ljubljani in drugih večjih slovenskih knjigarnah. Cena 70 vin.

Doječe matere

dobijo močnejše in več mleka pri uporabi SCOTT-ove emulzije.

Pristna le s to znamko — z ribičem — kot z jamstvenim znakom SCOTT-ovega ravnanja.

Utrujenost

poneha, otrok postane bolj rdeč in vesel nego prej. SCOTT-ova emulzija daje v vseh krizah materinstva moči, krepi moč in je poleg tega okusna in lahko prebavljiva.

Cena izvirni steklenici 2 K 50 vin.

Dobiva se v vseh lekarnah.

Kaj je novega po svetu.

Deželnozborske volitve na Kranjskem. V splošni kuriji na deželi so izvoljeni z velikimi večinami vsi kandidatje „Slovenske Ljudske Stranke“. V splošni kuriji v Ljubljani je dobil kandidat narodnonapredne stranke Josip Turk 1120, socialni demokrat Etbin Kristan 1071, samostojni kandidat Karol Mayer 298 glasov. V soboto se vrši med Turkom in Kristanom ožja volitev. Demokratje so bili po volitvi zelo veseli in so kričali po mestu: „Mi smo ta pravi, ki smo Kristjani, ne pa Turki!“ S. L. S. se je volitev vzdržala in pokazala izborno disciplino. Socialnega demokrata so podpirali tudi Nemci in del narodno-napredne stranke.

Umrl je na Razdrtem pri Postojni c. kr. sodni tajnik v pok., g. dr. Hinko Dolenec, znan tudi kot pisatelj iz „Ljubljanskega Zvona“.

Nova lista. Celjska „Narodna stranka“ bo začela izdajati z začetkom novega leta dnevnik „Domovina“, najbrž namesto sedanje „Domovine“, ki izhaja trikrat na teden in zastopa liberalno strujo med štajerskimi Slovenci. Kmečka katoliška stranka, koje glasilo je „Slovenski Gospodar“, pa bo izdajala nov list, ki bo izhajal trikrat na teden.

List iz „rajha“ o praških buršakih. Soliden in skrbno urejevan nemški časopis „Allg. Rundschau“ (Obzor) v Monakovem, ki prinaša tudi o avstrijskih razmerah jako stvarna poročila, piše 12. dec. 1908 v štev. 50. o „prekem sodu“ v Pragi: „Želeti je le, da vlada vztraja na stališču neoporečenega vzdrževanja redu in varnosti, in da se na drugi strani nemški Avstrijci **vzdržijo vsakega maščevanja in izzivanja!** Na Dunaju so poslanca Klofača kot povzročitelja praških dogodkov iz rotovžke kleti „ven izkomplementirali“ (ven vrgli). Taka „povračila“ ne koristijo, le škodujejo. Tudi nemški burši naj bodo pametni in naj ne delajo težkoč vladi s trmastim vzdržavanjem svojih „kulerskih parad“ (vsenemških trakov in čepic).“ Kako vse drugače sodijo celo krščanski nemški listi v Avstriji! Pri nas konfuzija — v rajhu pa gledajo stvar mirno in razsodno.

Kašelj,

nahod, hripavost, težko sapo preženemo s Feller-jevim fluidom z znamko „Elsa-fluid“. — Dvanajstorica za poskušnjo 5 K franko. Naročite pri E. V. Fellerju v Stubici, Elsa trg 67 (Hrvatsko). *Ferry.*

Srbska manifestacija. V Belgradu so se vršile 10. t. m. manifestacije za Čehe in Slovence. V cerkvi so opravili srbski duhovniki rekvijem za ljubljanske žrtve dne 20. septembra in molitev za češke ranjence v Pragi. Cerkev je bila natlačeno polna in je morala še zunaj cerkve stati velika množica občinstva. Mesto je bilo v črnih zastavah. Slovensko kolonijo je vodil podpolkovnik Vukasović — Stibil v paradni uniformi. Po cerkvenem opravilu je korakalo po mestu okoli 15.000 ljudi z zastavami, kličoč: „Živeli Slovenci, živeli Čehi, slava žrtvam Lundru in Adamiču!“ To je nekaj posebnega. V času, ko se avstrijski jugoslovanski poslanci trudijo, da nezmožni avstrijski vladi pomagajo rešiti zamotano jugoslovansko vprašanje in hočejo pomagati vladi z nasveti, premagati vse težkoče, ki so nastale vsled priklopljenja Bosne in Hercegovine, v času torej, ko potrebuje vlada naše poslance bolj kot človek oko v glavi, nasprotuje našim težnjam, podpira raje vkoreninjeno laško sovraštvo do Avstrije, na jugu pa se navdušujejo za nas Srbi, s katerimi preti izbruhniti vsak čas vojna. Zdi se, kot bi avstrijska vlada na vsak način hotela izruti iz src Slovanov ljubezen do avstrijske domovine! Zares, kogar hoče Bog uničiti, ga je udaril s slepoto!

Lahko razkrojljivo milo očisti roke hitro in odstrani nesnago, ne da bi škodovalo platnu. Drganje s težko razkrojljivim milom škoduje perilu. Vsaka dobra gospodinja ceni lahko razkrojljivo „Schichtovo milo“ z jelenom bolj nego vsa druga mila.

Kaj se prideluje v Švici? Žita prav malo; l. 1906. namreč pač za $21^3/_4$ milijonov frankov, pa to je le pičle 3% vseh kmetijskih pridelkov! Nekaj več je sočivja (za 26·4 milijona frankov), krompirja (27 milij. frankov), vina (za 45 milij.), sadja (za 60 milij.) — poglavitna stvar je živinoreja, kajti pitana goveja živina je vrgla 156 milij. frankov, prašiči $61^1/_2$ milij., mlekarstvo samo pa največ — namreč skoraj 286 milijonov frankov. Zdaj se svetuje, da naj daje država premije za pridelovanje žita ali zida zakladnice za žito.

Ljudomilost Pija X. kot župnika. Po devetletnem kapelanovanju v Tombolo je bil don Žuzepe (Sarto) imenovan za župnika v mestecu Zalcano. Glas o njegovi dobrosrčnosti je prišel preje v ta kraj kot on, in ta glas ni varal ljudi. Še danes si pripovedujejo farani v Zalcanu vrsto slučajev, ki so ovekovečili v srcih Zalčanov spomin na „kurata“ (župnika) Sarta. Nekoč bi moral voditi kondukt sem od meje svoje župnije — celo uro daleč. Z belim koretljem in s štolo okolu vratu se napravi „kurato“ z grobokopom na kraj žalosti. Toda v zapuščenem kraju niso mogli dobiti več kot dva pogrebca, da bi nosila krsto. Kaj storiti? Sarto ne premišljuje dolgo — sam prime na eni strani za drog, na drugi pomaga grobokop in od zadaj dva pogrebca, ter tako uro daleč pomaga nesti mrliča do pokopališča. — Ljudje so ganjeni vzklikali: „Ali si videl našega „kurato“ danes?“ — Imel je pa Sarto v Zalcanu starega cerkvenika, ki je vkljub svoji starosti izvrstno spaval, ter je večkrat zaspal. Župnik Sarto je to brez resnih opominov prenašal. Nekoč, ko je moral župnik zopet sam cerkev odklepati in pozvoniti, se mu ponudi faran, da pojde budit cerkvenika. „Pustite ga spati, siromaka,“ odgovori Sarto, „mislite, da nisem kos odpreti vrat in pozvoniti? Naj skažem starčku-cerkveniku to malo uslugo!“ — Denarja tudi kot župnik ni trpel doma; kar je imel, je razdelil. Ko je bil l. 1875. po devetletnem „kuratovanju“ imenovan za stolnega kanonika v Tre-

visu, mu je v znak iskrene hvaležnosti kupila občina v Zalcanu korarsko obleko — sam bi si je ne mogel kupiti.

Za „Narodno šolo“ v Št. Jakobu v Rožu so darovali:

Božidar Štiftar, prof. v Kalugi, 4 krone. Lepušic Miha v Podrožčici 5. Dr. Val. Janežič v Celovcu 40·50. P. Fr. Sales Pirc v Št. Pavlu 10. Pak iz Sveč in še nekdo 2. Neimenovan 3. Antonič Matevž, Ledrar na Reki, 100. Mikulka v Loških Rutah 20. Del čistega dobička veselice 11. okt. po g. R. Šrey 15. Mohorjani v Boh. Beli po župniku M, Mrak 19. Mohorjani v Ratečah po župniku J. Lavtižar 5. Mohorjani na Žihpoljah po žup. Fr. Mihl 10. Dr. Ivo Šubelj, c. k. minist. tajnik na Dunaju, 100. Mohorjani v Št. Jakobu v Rožu 57·20. Iz nabiralnika pri Kramarju na Bistrici 14. Iz nabiralnika pri Lederhasu v Št. Ilju 4. Gröblaher Rud. in Rosaj Gr. 2. Iz nabiralnika pri Rožmanu v Podrožčici 10. Matevž Partl, p. d. Korajman v Št. Jakobu, 100. Zdravko Cviter, gostilničar v „Narodnem domu“, 50. Iz nabiralnika v „Narodnem domu“ 20. Randl M., prošt v Dobrlivasi, 10. Novak A. v Sinčivasi 1. Spicer, pos. tajnik na Jesenicah, 5. Zgornje-Strelčeva mladina v Slatnah 8·40. Neimenovana 10. Št. Jakobska posojilnica del čistega dobička 600 kron. Skupaj 1225 kron 10 vin.

Najiskrenejša hvala vsem blagim darovalcem!

Matej Ražun, župnik.

Za „Delavski dom“ v Podljubelju so še došli naslednji darovi:

Gg.: Jan. Ebner, Vovbre, K 2. Jan. Pečnik, Ž. Kapla, 1·20. Jan. Fric, Glinje, 2. Marko Zupanc, Žihpolje, —·40. Klemen Čebul, Žihpolje, 1. Mar. Špek, Podgora, 2. Jožef Kostanjevec, Kalobje, 2. Neimenovan v Tucah 1·20. Mar. Müller na Dunaju 1. Al. in Ter. Rožman, Dolinčice, 2. Jak. Menhart, Vel. Nedelja, 1. Neimenovan v Vogrčah —·60. And. Breznik, Vogerče, 1. Fr. Kerhne, Toplice, 2. Mat. Pšeničnik, Strojna, 10·47. Neža Lansi, Pliberk, 1·30. Jos. Hribar, Beljak, 5. Ant. Ulbin, Sp. Rute - Loče, 5. Mih. Turk, Resnica, 1. Dr. Lad. Karlovšek, Kralupy nad Vltavou (Češko), 1. Jan. Kolenik, Pliberk, 1. Val. Kolenik, Pliberk, 1. Šim. Riedl, Podkrajem, 1·30. Fr. Taučer, Sterzing, 4. Ant. Rožman, Dolinčice, 4. Jos. Kraut, Šmihel, 1. Fil. Lačen, Dvor - Šmihel, 5. Pet. Gorjup, Sevnica, 2. Alf. Blažko, Mirnik, 1·50. Lud. Borovnik, Borovlje, 2. Neža Terčaj, Št. Peter—Št. Jakob v Rožu, 4. Fr. Kolenc, Gradec, 5. Jož. Novak, Povir, 3. Ivan Kelih, Sele, 1. Kar. Kolmic, Celovec, 3. Goth. Pavletič, Št. Peter pri Gorici, 3. Tom. Olip, Sele, 5. Prim. Lužnik, Št. Lipš, 2·60. Mohorjani trnovske župnije v Ljubljani 10. M. Pleteršnik, Ljubljana, 5. Jos. Mandelj, Ljubljana, 3. Dr. Juro Hrašovec, Celje, 5. Ant. Hribar, Št. Gotard, 2. Dr. Jos. Marinko, Novo mesto, 5. Nevesekdo v Bačah 1. „Skalnica“, društvo slov. delavk v Gorici, 4. Jož. Rutar, Belapeč, 2.

Bog povrni vsem! Posebno bratom Čehom: Hvala lepa!

Op.: Če kak darovalec ni takoj izkazan, se ni treba nič bati, da bi nam njegov dar ne bil došel. Radi obilega prostora, ki ga izkazi zahtevajo, moremo le polagoma objavljati vsa imena, da ne prikrajšamo cenj. čitateljev preveč pri berilu. Torej prosimo potrpljenja! — Cenj. „Mirove“ naročnike vljudno opozarjamo, da blagovolijo položnice št. 94.973, glaseče na naslov: „Slov. kršč.-soc. zveza za Koroško, Celovec“, ki smo jih priložili 41. štev. letošnjega „Mira“, uporabiti edinole za blagohotne darove za „Delavski dom“ v Podljubelju. Velik nered in sitnosti se nam dela s tem, če se po teh položnicah pošilja naročnina za „Mir“ ali članarina tega ali onega društva. — Odličnim spoštovanjem!

»Zvezin« blagajnik.

Tržne cene v Celovcu

10. decembra 1908 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg od K	100 kg od v	100 kg do K	100 kg do v	80 litrov (biren) K	80 litrov (biren) v
Pšenica	—	—	24	—	14	88
Rž	—	—	20	—	12	—
Ječmen	—	—	—	—	—	—
Ajda	20	—	20	40	10	10
Oves	17	50	19	—	6	30
Proso	—	—	—	—	—	—
Pšeno	—	—	25	40	16	—
Turščica	—	—	18	10	10	50
Fižola rdeča	—	—	—	—	—	—
Repica (krompir)	—	—	5	11	2	30
Deteljno seme	—	—	—	—	—	—
Seno, sladko	10	—	12	—	—	—
„ kislo	6	70	10	—	—	—
Slama	6	20	8	—	—	—
Zelnate glave po 100 kosov	—	—	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	26	—	—
Smetana, 1 „	—	60	1	20	—	—
Maslo (goveje) 1 *kg*	2	60	2	80	—	—
Surovo maslo (putar), 1 „	2	60	3	20	—	—
Slanina (špeh), povoj., 1 „	2	—	2	40	—	—
„ „ surova, 1 „	1	50	1	60	—	—
Svinjska mast 1 „	1	70	1	80	—	—
Jajca, 1 par	—	20	—	24	—	—
Piščeta, 1 „	2	—	2	40	—	—
Race	4	—	4	40	—	—
Kopuni, 1 „	—	—	—	—	—	—
30 *cm* drva, trda, 1 m^2	3	20	3	60	—	—
30 „ „ mehka, 1 „	2	80	3	10	—	—

Živina	Počrez od	Počrez do	100 kilogramov živevage od	živevage do	zaklana od	zaklana do	Prignalo	Prodalo
	v kronah							
Konji	—	—	—	—	—	—	—	—
Biki	200	—	—	—	—	—	1	1
Voli, pitani	—	—	—	—	—	—	—	—
„ za vožnjo	350	365	—	—	—	—	10	4
Junci	160	—	—	—	—	—	5	3
Krave	120	320	—	—	—	—	54	16
Telice	180	—	—	—	—	—	5	2
Svinje, pitane	—	—	—	—	116	124	89	86
Praseta, plemena	10	32	—	—	—	—	184	116
Ovce	—	—	—	—	—	—	—	—

Zahvala.

Povodom smrti nepozabnega gospoda

Vekoslava Legata

došlo nam je toliko izrazov iskrenega sožalja, da nas je v neizmerni boli res tolažila zavest, da spomin na rajnega ne ostane le njegovi rodbini ampak vsakemu, ki ga je poznal, neizbrisen. Koliko je štel pokojnik zvestih in udanih prijateljev, pričala je najbolje velika udeležba pri sprevodu iz Mohorjeve hiše na kolodvor v Celovcu in pri pogrebu v Ljubljani. Bodi vsem darovateljem dišečega cvetja in vsem od blizu in daleč prihitelim spremljevalcem pokojnika na zadnji poti. posebno odboru družbe sv. Mohorja, častiti duhovščini, vsem narodnim in strokovnim društvom v Celovcu in Ljubljani, gospodom pevcem, bratom Sokolom in članom Glasbene Matice za ginljiv slednji pozdrav izrečena najlepša zahvala.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Zastopnikom raznih korporacij, mil. gospodu kn. šk. kancelarju Janezu Vidovicu, mnogoštevilni duhovščini, slovenskim pevcem in vsem drugim, ki so se udeležili pogreba nepozabnega gospoda

Vekoslava Legata,

dolgotrajnega upravitelja in zvestega sotrudnika lista „Mir“, vodjo tiskarne Družbe sv. Mohorja v Celovcu itd., izrekata najiskrenejšo zahvalo

uredništvo in upravništvo »Mira«.

Zahvala.

Podpisana izreka v imenu svojih domačih in v svojem imenu prisrčno zahvalo vsem, ki so rajnega gospoda

Tomaža Lesjak,

nadučitelja v pok.,

spremili na zadnjem potu. Iskreno se zahvaljujem še poleg čč. duhovščini za sprevod, mil. gosp. stolnemu korarju dr. Somerju in g. župniku Poljancu za ginljive nagrobnice, gosp. vladnemu svet. Mayerhoferju, slavnemu škocijanskemu občinskemu odboru, dragemu učiteljstvu, škocijanskemu pevskemu zboru, kamenski požarni brambi in vsemu občinstvu, ki se je v tako obilnem številu udeležilo pogreba. Bog plati!

Škocijan v Podjuni, dne 8. grudna 1908.

Pavla Lesjak,
učiteljica.

Slovenci! Kupujte le pri domačih slovenskih tvrdkah, ki se priporočajo v „Miru“. — Svoji k svojim!

Največja trgovina te stroke v Celovcu.

Modnega in manufakturnega, tu- in inozemskega blaga, vedno najnovejši izbir.

Zaloge je stalno v vrednosti ¼ miljona kron.

Za prodajanje **na debelo** oddajam blago trgovcem po tovarniških cenah.

Zaradi posebno velikega nakupa **zimskega blaga** bodem letos po zelo nizkih cenah prodajal, t. j. brez konkurence, ker se je tudi cena pri blagu znatno znižala.

Imam za ženine in neveste zmirom veliko zalogo in najlepše blago na razpolaganje.

Vsi uslužbenci govorijo slovenski.

Anton Renko, lastnik trgovine,
Celovec, vogel Kramarjeve ulice in Novi trg.

Ceno posteljno perje

1 kg sivega, skubljenega K 2·—, napol belega K 3·80 belega K 4·—, izredno finega K 6·—, najbolj finega, skubljenega K 8·—. 1 kg sivega puha 6 K, belega 10 K, naprsnega 12 K, od 5 kg začenši franko.

Dovršene postelje

iz zelo gostega, rdečega, modrega, rumenega ali belega nanking-blaga, 1 pernica 180 cm dolga, 116 cm široka, z dvema 80 cm dolgima in 58 cm širokima blazinama, dobro napolnjena, z novim sivim, očiščenim in trpežnim perjem K 16·—, z napolpuhom K 20·—, s puhom K 24·—; posamezne pernice po K 12·—, 14·—, 16·—, blazine K 3·—, 3·50, 5·—. Pošilja po povzetju, zavoj brezplačno, od K 12·— naprej franko.

Maks Berger v Dešenici 224, Šumava, Češko.

Neugajajoče se zamenja ali se vrne denar.

Ceniki zastonj in franko.

Loterijske številke 12. decembra 1908:

Gradec	52	20	70	62	43
Dunaj	20	71	24	4	66

Trgovino

na jako ugodnem prostoru v svojem „Narodnem domu“ v Spodnjem Dravbergu

dá v najem

hranilnica in posojilnica v Spodnjem Dravbergu.

Za slovenske trgovce ze'o ugodna prilika!

Nastopi se lahko **takoj.**

Pojasnila daje in ponudbe sprejema

Hranilnica in posojilnica v Spodnjem Dravbergu.

V kuhinji in hiši

se čisti les in kamen, najfinejše in najmočnejše tkanine, kakor tudi vse, kar se pere, najizbornejše s

Schicht-ovim milom,

za katerega čistočo se jamči s 25.000 K.

NESTLÉ-jeva moka za otroke

Priznano redilno sredstvo

Za zdrave in bolne otroke kakor tudi za bolne na želodcu.

Obvaruje in odstranjuje otročjo drisko in bluvaje, črevesni katar.

Knjižica: Otroska hranitev zastonj pri NESTLE Dunaj I. Biberstrasse 11.

!! Prodajalci !!

najdejo

!! kupce !!

kakor udeležbo za trgovine ali posestva

vsake vrste na mestu ali v deželi po najhitrejši in najdiskretnejši poti. Obračajo se naj zaupno in **izključno** le na

upravništvo „I. Realitätenverwaltung“,
Dunaj VIII. Albertg. 30.

Podjetje **prve vrste**, zelo **reelno**, **točno** ter skozinskoz **strokovno.** Zahtevajte **brezplačen** poset našega zastopnika na Dunaju in v provinci v svrho ogledanja in dogovora.

100 tine kupcev zapisanih.

Najvišji plodovi so **dosegljivi.**

Ceres-jedilna mast

je nedosegljiva

glede na dober okus, trdnost, nizko ceno in izdatnost.

Vse Slovence iz sodnijskega okraja Borovlje

opozarjam pri nakupovanju **manufakturnega blaga, obleke,** in sploh na vse, kar spada pod **trgovino mešanega blaga,** na svojo **prodajalnico;** posebno pa v **špecerijskem blagu, žitu** in v drugih **poljedelskih pridelkih** se obračajte na mojo trgovino in priporočam tudi svojo **gostilno** ter se bom potrudil vsakega z dobrim blagom in z nizkimi cenami zadovoljiti. Proseč za obilo obiskovanje, ostajam vdani

Josip Renko,
trgovec in gostilničar v Borovljah.

Učenca

sprejme **Matevž Marolt,** čevljarski mojster v Velikovcu.

Kupujte narodni kolek!

Zaloga **Družbe sv. Mohorja v Celovcu** je ravnokar izdala:

Na smrt obsojeni?

Dramatska slika v treh dejanjih.

Spisal **Ksaver Meško.**

Cena mehko vezanemu iztisu K 1·—; za družnike 80 vin., po pošti 20 vin. več.

A 331/8
10

Prostovoljna sodnijska dražba posestva.

Pri **c. kr. okrajnem sodišču v Velikovcu** se na prošnjo dedičev po

Tomažu Skofič p. d. Murku in Pinkešu v Št. Juriju n. V.

prodajo na javni dražbi k zapuščini spadajoče premičnine, kakor tudi Murkova kmetija v Št. Juriju, vl. št. 25 kat. obč. Važenberg in Pinkeševa kmetija vl. št. 26 kat. obč. Važenberg. Ti posestvi merita 45 ha, 25 a, 71 m² in znaša njuni čisti dobiček 601 K 42 vin.; ista se bosta izklicala kot celota za 14.000 K in znaša jamščina 1400 K.

Najvišji ponudek je od dneva dražbe obrestovati po 5% in po eno tretjino po vsakih treh mesecih od dneva domika pri tukajšnjem sodišču izplačati.

Zdražitelj more prevzeti tabularne terjatve v znesku 9974 K 59 vin. na račun najvišjega ponudka.

Premičnine se bodo le za cenilno vrednost ali nad njo proti takojšnjemu plačilu oddale.

Dražba se vrši

v pondeljek, dne 21. decembra 1908, predpoldne ob 9. uri na licu mesta v Št. Juriju n. V.

Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejemajo.

Na posestvu zavarovanim upnikom se njihove zastavne pravice pridržavajo ne glede na prodajno ceno.

Pogoji o rokih in kraju plačila itd. se lahko vpogledajo pri tukajšnji sodniji.

C. kr. okrajno sodišče Velikovec, odd. I., dne 3. decembra 1908.

Gallinger, l. r.

Lovske puške

vseh sestav, priznano delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska tovarna orožja

Peter Wernig,

c. in kr. dvorni založnik v **Borovljah, Koroško.**

Ceniki brezplačno in poštnine prosto.

Gostilničarji pozor!

Kmetje v Slovenskih goricah in Halozah imajo še precej dobrega letošnjega vina na prodaj. Kdor ga želi, naj se obrne na **Jakoba Klemenčič,** vinogradnika v Mezgovcih, pošta Moškanjci, Štajersko, kateri ga preskrbi sam ali pa posreduje pri nakupu.

Tovarna za kmetijske stroje.

Kdor potrebuje kak **kmetijski stroj,** naj se obrne naravnost na tovarno

Konrada Prosch-a,

v Celovcu, Adlergasse št. 19, nasproti c. kr. kmetijske družbe, kjer se dobijo najnovejše **mlatilnice, slamoreznice, gepeljni** in razni drugi **za kmetijstvo potrebni stroji** ter tudi taki **vodovodi,** ki sami vodo gonijo iz globoko ležečih studencev na zemljišča, ka terim vode primanjkuje. (Glej podobo na levi strani.)

Cenike pošilja zastonj.

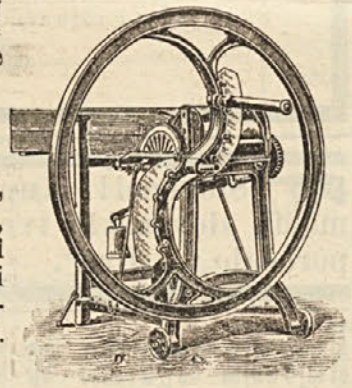

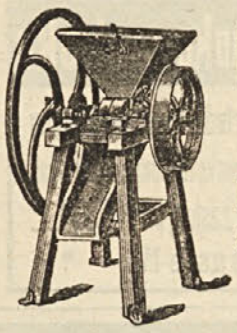

Patentovane mline za debelo moko

s ploščami za mletev;

mline za debelo moko z jeklenimi valjarji za različno zrnato sadovje in druge pridelke;

stroje za pripravljanje krme, rezanice, rezalnice za repo, parnice za krmo, sesalke za gnojnico itd.

izdeluje in prodaja

Ph. Mayfarth & Co.

tovarne za kmetijske stroje, železolivarne in fužine na par,

Dunaj, II., Taborstrasse 71.

Ilustrovan cenik zastonj in franko. Zastopniki in prekupci se sprejmejo.

Janez Goleš

v Celovcu,

Paradeisergasse št. 20,

podobarska in pozlatarska delavnica za cerkvena dela

se vljudno priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v **izdelovanje, prenovljenje** in **pozlačenje oltarjev, prižnic, božjih grobov, okvirjev, svetih podob** in **tabernakljev po predpisu.**

Za fino in trajno delo prevzame popolno jamstvo.

Kos vsaki konkurenci.

Priznano najcenejša slovenska tvrdka na Koroškem.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2,000.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4 1/2 %

od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnica v Spljetu.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobitek 300.000 frankov. Na mesečno vplačevanje po K 8·— za komad.

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10·— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.

Lastnik in izdajatelj **Gregor Einspieler,** prošt v Tinjah. — Odgovorni urednik **Ivan Koželj.** — Tiskarna **družbe sv. Mohorja** v Celovcu.